

Advies over Studie in Cijfers

Van: Bestuur SBB

Aan: Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

---

1. Studie in Cijfers

Studie in Cijfers is door SBB ontwikkeld op verzoek van het Ministerie van OCW in samenwerking met onderwijs, bedrijfsleven, jongerenorganisaties. Doel van Studie in Cijfers is om aan te sluiten bij de informatiebehoefte van jongeren die op het punt staan een studiekeuze te maken en hun ouders in een toegankelijke en leesbare vorm. Studie in Cijfers is beknopt en geeft in een oogopslag op het niveau van de mbo-instelling informatie over een opleiding en de kans op een baan en stage in de regio van de school, naast het landelijk gemiddelde. Hiermee is Studie in Cijfers een van de hulpmiddelen voor studenten en ouders bij het maken van een studiekeuze.

Studie in Cijfers is sinds 2014 voor alle scholen op opleidingsniveau beschikbaar. Inmiddels maken 50 scholen gebruik van Studie in Cijfers. Dit zijn vooral de Roc's en Aoc's. Van vakinstellingen maken er 3 scholen gebruik van Studie in Cijfers.

2. Adviesvraag

De minister van OCW heeft SBB een adviesaanvraag gedaan over de inhoud van Studie in Cijfers, omdat ze wil toetsen in hoeverre er nog steeds voldoende draagvlak is voor de vastgestelde indicatoren in Studie in Cijfers.

De minister bereidt een ministeriële regeling voor waardoor mbo-instellingen een vergelijkbare en goed vindbare studiebijsluiter gaan hanteren bij hun voorlichting.

De minister verzoekt SBB te adviseren over het opnemen van tenminste 6 indicatoren van Studie in Cijfers in de ministeriële regeling, elk volgens de definitie en met gebruikmaking van de gegevensbronnen van Studie in Cijfers. De indicatoren behoren met oog op een zo goed mogelijk inzicht voor aankomende studenten in beginsel beschikbaar te zijn op instelling- en opleidingsniveau. Alleen daar waar relevant wil de minister van dat uitgangspunt afwijken.

Tevens wijst de Minister erop dat met betrekking tot de indicator 'Kans op Werk, de indicator 'Aandeel werkenden na diplomering' van het CBS als bron een aanvulling kan zijn. Ook de Commissie Macrodoelmatigheid MBO hanteert deze indicator. Het CBS heeft als gevolg van de koppeling tussen BRON en de polisadministratie ook aanvullende gegevens van gediplomeerden op de arbeidsmarkt beschikbaar, zoals aantal gewerkte uren en uurloon, die wellicht goed bruikbaar zijn voor de bijsluiter.

3. Advies

Het advies van het algemeen bestuur van SBB is afgestemd met jongerenorganisaties¹, gebruikersgroep Studie in Cijfers², NRTO, onderwijs en georganiseerd bedrijfsleven³. Het bestuur waardeert het zeer dat alle betrokkenen hun bijdrage hebben geleverd in een bijzonder krap tijdspad en dat er een gedragen advies ligt.

Het bestuur merkt op dat de verschillende betrokkenen nog een aantal overwegingen heeft meegegeven, waar nu geen uitspraak over is gedaan gelet op het krappe tijdspad. Binnen SBB gebruikt de thema-adviescommissie Doelmatigheid daarom het komende jaar om Studie in Cijfers, de indicatoren en meegegeven overwegingen verder te duiden om zo het draagvlak binnen onderwijs en bedrijfsleven nog verder te waarborgen. Scholen hebben bijvoorbeeld de mogelijkheid om een toelichting toe te voegen aan Studie in Cijfers. De thema-adviescommissie kan zich bijvoorbeeld voorstellen dat een sectorale duiding of toelichting in bepaalde sectoren, die conjunctuur gevoelig zijn, een meerwaarde heeft. De thema-

---

¹ Op 5 juni 2018 heeft een raadpleging onder jongerenorganisaties, die deelnemen aan de studentenkamer plaatsgevonden. Hierbij waren JOB en CNV jong aanwezig namens de jongerenorganisaties.

² De gebruikersgroep bestaat uit Roc van Twente, Nova College, St Lucas, Roc van Nijmegen, JOB en MBO-raad. Roc Twente, Nova College en Mbo-raad hebben input geleverd op het advies. JOB heeft input ingebracht bij de raadpleging onder jongerenorganisaties.

³ Bedrijfsleven is FNV namens de vakbonden en VNO/NCW MKB Nederland.

adviescommissie werkt een voorstel uit hoe sectorale duiding vorm kan krijgen. De thema-adviescommissie heeft bij het duiden van de indicatoren bijzondere aandacht voor Kans op Werk en Kans op Stage. De thema-adviescommissie zal met extra aandacht de indicatoren bekijken in relatie tot bbl opleidingen. Ook de disclaimer in Studie in Cijfers wordt aangepast.

Uitgangspunt voor is dat Studie in Cijfers een hulpmiddel is bij het maken van een studiekeuze aan de hand waarvan het goede gesprek met een student kan worden gevoerd. Studie in Cijfers biedt geen garantie op een baan. Daarnaast hecht de thema-adviescommissie ook aan het belang van keuzevrijheid voor de student.

Het bestuur van SBB adviseert het volgende:

- 1) Het bestuur adviseert de bestaande 6 indicatoren te handhaven en uit te breiden met doorstroom binnen het mbo en arbeidsmarktpositie van gediplomeerden. Het toevoegen van beide indicatoren geeft een completer beeld aan startende studenten en doet meer recht aan de drievoudige opdracht van het mbo. Daarnaast brengt het toevoegen van de indicator arbeidsmarktpositie balans aan in terugkijken of gediplomeerden de afgelopen jaren werk hebben gevonden op het niveau van hun opleiding en in het vooruitkijken naar Kans op Werk in het verlengde van de opleiding voor studiekeuzers.

Het toevoegen van de indicator doorstroom mbo heeft de volgende impact op Studie in Cijfers: Studie in Cijfers voor opleidingen op niveau 2 en 3 toont alleen de indicator doorstroom binnen het mbo naar een hoger niveau en **niet** de indicator doorstroom hbo.

Studie in Cijfers voor opleidingen op niveau 4 toont alleen de indicator doorstroom naar het hbo. Doorstroom binnen het mbo wordt niet meegenomen voor niveau 4, omdat dit om kleine aantallen gaat. Slechts 1,8% van gediplomeerde niveau 4 studenten kiest voor een vervolgopleiding binnen het mbo.

- 2) Het bestuur adviseert om 8 indicatoren op te nemen in de Ministeriële regeling te weten: studenttevredenheid, percentage geslaagde studenten, doorstroom hbo, doorstroom mbo, kans op werk, arbeidsmarktpositie van gediplomeerden, kans op stage/ kans op leerbaan en gemiddeld startsalaris.
- 3) Het bestuur adviseert om de definities en bronnen niet te verankeren in de ministeriële regeling. Hierdoor houden onderwijs en bedrijfsleven de flexibiliteit om betere bronnen en daarmee betere definities te gebruiken in de totstandkoming van Studie in Cijfers. Vooral van belang is om te borgen dat de informatie afkomstig is uit landelijk beschikbare en objectieve bronnen. Uiteraard worden de definities en gebruikte bronnen openbaar gemaakt door SBB.
- 4) Het bestuur adviseert om de niet-bekostigde instellingen uit te zonderen in de ministeriële regeling. In het niet-bekostigd onderwijs volgen zo'n 31.000 studenten een mbo-opleidingen. Hiervan zijn zo'n 24.000 studenten ouder dan 23. Het overgrote deel van deze groep heeft werk en volgt onderwijs middels business-to-business afspraken tussen een bedrijf en niet-bekostigde onderwijsinstelling. Studenten uit deze groep willen vooral weten hoelang de opleiding duurt, wat in werktijd en wat in eigen tijd plaatsvindt. De groep jongeren die in het niet-bekostigd onderwijs wordt opgeleid is klein ongeveer 7.000 ten opzichte van zo'n 475.000 studenten in het bekostigd mbo. Ouders spelen hier een belangrijke rol en kijken vooral naar hoe groot de klassen zijn of er passende begeleiding is en of er weinig lesuitval is. Het is momenteel niet mogelijk om die cijfers met objectieve bronnen op te nemen in Studie in Cijfers. Als het gaat om de huidige indicatoren dan zien we dat er slechts enkele niet-bekostigde instellingen deelnemen aan de JOB monitor. Ook de indicator percentage geslaagde studenten kan vanwege de kleine aantallen en de fluctuerende in- en uitstroom in het niet-bekostigd onderwijs, niet betrouwbaar berekend worden. Kans op Werk wordt bij de private opleiders vaak anders gezien. Er wordt regelmatig een baangarantie gegeven en veel instituten hebben een zodanig goede reputatie waardoor studenten

snel aan het werk zijn. Uiteraard kunnen niet-bekostigde instellingen op vrijwillige basis gebruik maken van Studie in Cijfers of doorverwijzen naar Kans op Werk, Stage en Leerbaan.

Tot slot wil het bestuur meegeven dat het tijd kost om de processen rond Studie in Cijfers te aan te passen aan de nieuwe indicatoren en verzoekt de minister hier in overleg met SBB rekening mee te houden bij de inwerkingtreding van de regeling.

4. Mogelijkheden in de toekomst

De mbo-instellingen overwegen de benchmark in het mbo uit te breiden met een alumni-module. De minister is hierover in gesprek met de mbo-raad. Als deze ontwikkeling doorzet en voldoende relevante gegevens oplevert, kan op termijn overwogen worden om arbeidsmarktpositie van gediplomeerden uit de data van het alumni-onderzoek te halen en de indicator studenttevredenheid aan te vullen met gegevens uit het alumni-onderzoek. Hetzelfde geldt voor doorstroom naar Associate Degree opleidingen. Als deze data beschikbaar zijn, zou dit mogelijk toegevoegd kunnen worden aan de doorstroom indicator.

5. Uitgangspunten Studie in Cijfers

De bijsluiter is een blokje met informatie over een opleiding, dat in het voorlichtingsmateriaal van onderwijsinstellingen wordt opgenomen. De bijsluiter bevat relevante, betrouwbare, onafhankelijke, actuele, toegankelijke en vergelijkbare informatie over de arbeidsmarktkansen per kwalificatie en regio en kwaliteit van de opleiding en onderwijsinstelling. In de ontwikkeling zijn belanghebbende partijen, zoals onderwijs, bedrijfsleven, OCW, JOB, LAKS, FNV Jong en CNV Jongeren betrokken. De bijsluiter heeft geen commerciële doelstelling maar is een product van SBB: een product waarin onderwijs en bedrijfsleven zich kunnen herkennen. De bijsluiter gaat uit van de opleiding en maakt een onderscheid tussen bol, bbl en de leerwegen gecombineerd. Er wordt een bijsluiter gemaakt op niveau 2, 3 en 4. De studiebijsluiter richt zich primair op jongeren en hun ouders. Tenslotte is de bijsluiter bedoeld voor het complete onderwijsveld.

Bronnen

De informatie is afkomstig uit landelijk beschikbare en objectieve bronnen. De categorieën zijn altijd hetzelfde, waardoor er makkelijk kan worden vergeleken. SBB sluit bij het maken van berekeningen en definities zoveel mogelijk aan bij al bestaande en beschikbare informatie. Het bestuur van SBB heeft de Minister hierover eerder geadviseerd op basis van het advies van de Thema-adviescommissie Doelmatigheid. Definities en berekeningen zijn afgestemd met OCW, DUO, MBO Raad en NRT0. Er wordt openheid gegeven in het gebruik van bronnen, definities en berekeningen.

Herkenbaar en vindbaar

Door een uniforme vormgeving is de bijsluiter herkenbaar als een blokje onafhankelijke en vergelijkbare informatie. Doelstelling van de bijsluiter is om nuttige en vergelijkbare informatie van objectieve en landelijke bronnen terug te laten komen op een voor (aankomende) studenten vindbare plaats: het voorlichtingsmateriaal van de onderwijsinstellingen. De bijsluiter heeft dus niet tot doel om de resultaten van verschillende opleidingen op te sommen, maar vormt onderdeel van het voorlichtingsmateriaal van de onderwijsinstellingen en is hiermee een aanvulling op al bestaande studievoorlichting dat door de instelling gebruikt wordt. Door het gebruik van dezelfde informatiebronnen, is het mogelijk voor aankomende studenten en hun ouders om opleidingen onderling (gericht) met elkaar te vergelijken. Studie in Cijfers is een product om te gebruiken in voorlichting voor aankomende studenten en geeft daarmee altijd een vooruitblik. Het is daarentegen nadrukkelijk niet de doelstelling om op basis van de gegevens in de bijsluiter een totaalrangschikking van alle scholen of opleidingen te maken.

Bijlage 1: Fictief voorbeeld Studie in Cijfers met aanvullende indicatoren

 Studie in Cijfers Ondernemerschap retail			
Niveau 4 Alfa-college locatie Hardenberg			
		deze opleiding ▼	landelijk gemiddelde ▼
Studententevredenheid rapportcijfer	★	-	6,6
Percentage geslaagde studenten in afgelopen schooljaar	📄	100%	68%
Doorstroom naar hbo na afgelopen schooljaar	📈	47%	49%
Doorstroom naar mbo na afgelopen schooljaar	📈	50%	50%
		deze regio ▼	landelijk gemiddelde ▼
Kans op werk in jouw vakgebied na je opleiding	📁	★☆☆☆☆	★☆☆☆☆
Aandeel werkenden na diplomering van schooljaar 2015/2016	📁	50%	50%
Kans op stage	📄	★★★★☆	★★★★☆
Startsalaris gemiddeld bruto uurloon	€	-	€ 7,79

22 mei 2018 Meer informatie: <http://studieincijfers.s-bb.nl>

Studie in Cijfers is ontwikkeld door SBB in opdracht van het ministerie van OCW.
Aan de gegevens kunnen geen rechten worden ontleend.

toelichting vanuit de opleiding

Wil je weten wat de kans op werk of stage is in een andere regio of in een ander vakgebied? Kijk dan op www.s-bb.nl/kans.

Bijlage 2: Verantwoording gebruikte databestanden Studie in Cijfers mbo TOELICHTING, BRONNEN EN DEFINITIE STUDIE IN CIJFERS

OPLEIDING Studie in Cijfers geeft informatie per opleiding aan een instelling weer. Met opleiding wordt hier een samenvoeging bedoeld van een aantal verwante crebo's die opleiden tot dezelfde opleiding.

BRON EN DEFINITIE: Het ministerie van OCW, de Inspectie van het onderwijs, SBB en MBO Raad hebben een gezamenlijke crebo-koppeltabel gemaakt. In die koppeltabel zijn alle crebo's waarop deelnemers zijn ingeschreven aan één van de beroepen uit 2013-2014 gekoppeld. Crebo's die opleiden tot dezelfde beroepsopleiding, zijn aan elkaar gerelateerd. Op deze manier kunnen opleidingen die onder verschillende crebo-codes worden aangeboden, maar tot hetzelfde beroep opleiden met elkaar worden vergeleken. Een cluster van beroepen vormt samen een beroepsopleiding. De complete crebo-koppeltabel is te vinden op: http://kwalificatiesmbo.nl/crebo_overzichten.html

De indicatoren Studenttevredenheid, Jaarresultaat, Doorstroom naar het hbo en Gediplomeerden met werk zijn weergegeven op niveau van beroepsopleiding. Dit is vergelijkbaar met het niveau van het kwalificatiedossier. Beroepen die opleiden tot dezelfde beroepsopleiding zijn samengevoegd. De Kans op stage, Kans op werk en Startsalaris zijn per beroep (kwalificatie) weergegeven.

Per instelling, opleiding en leerweg is er één plaatje.

OPLEIDINGSPOPULATIE BEPALEN Studie in Cijfers is gemaakt voor elke opleiding die in schooljaar 2016-2017 minimaal één ingeschreven student heeft. De basis is het inschrijvingenbestand van DUO.

Selectie:

- Alleen hoofdschrijvingen zijn meegeteld.

STUDENTTEVREDENHEID is een indicatie van de tevredenheid van de studenten over de kwaliteit van deze opleiding in vergelijking met de landelijke tevredenheidsscore voor deze opleiding.

BRON EN DEFINITIE: het oordeel is gebaseerd op een item in de JOB-monitor ("Welk rapportcijfer geef je jouw opleiding?"). Scholen nemen vrijwillig deel aan de JOB monitor. Bijna alle mbo-instellingen doen hieraan mee. De bron is de JOB-monitor 2016. Het betreft een gewogen gemiddelde conform de weegfactor die is opgenomen in het databestand, zoals aangeleverd door onderzoeksbureau ResearchNed, dat de JOB-monitor 2016 heeft uitgevoerd. Het opleidingscijfer voor opleidingen met een respons <10 studenten wordt niet gepresenteerd.

Selectie:

- Scholen die fuseren maar nog met hun oorspronkelijke namen in het bestand staan, wordt een nieuwe score vastgesteld op basis van beide afzonderlijke indicatoren samengevoegd.
- Over scholen die niet deelnemen aan de JOB monitor wordt geen uitspraak gedaan.
- Indien het aantal waarnemingen (ongewogen) lager is dan 10 wordt het rapportcijfer niet getoond in de tabel en wordt een <-> weergegeven.

JAARRESULTAAT geeft het aandeel studenten weer dat gediplomeerd de opleiding verlaat ten opzichte van de totale (gediplomeerde plus ongediplomeerde) uitstroom uit de opleiding.

BRON EN DEFINITIE: het aantal gediplomeerden in het jaar als percentage van hetzelfde aantal gediplomeerden plus de ongediplomeerde opleidingsverlaters in hetzelfde jaar. De gegevens zijn afkomstig uit bron-MBO 2016-2017 en berekend door DUO. Een gediplomeerde in deze context is een deelnemer/examendeelnemer die in het betreffende jaar zijn diploma heeft behaald. Eerder behaalde diploma's zijn hierbij niet relevant. Een student die de opleiding ongediplomeerd verlaat, maar aan dezelfde mbo-instelling doorstudeert aan een andere opleiding wordt in deze berekening niet meegeteld als ongediplomeerde uitstroom.

- Indien het aantal studenten in de noemer lager is dan 10 is het rapportcijfer niet getoond in de tabel. Extraneï worden in deze analyse buiten beschouwing gelaten.

DOORSTROOM NAAR HBO geeft een beeld van het aandeel studenten dat na een diploma op niveau 4 doorstroomt naar het hoger onderwijs.

BRON EN DEFINITIE: de gegevensbronnen zijn bron-MBO en 1CijferHo. Van alle studenten die in studiejaar 2016-2017 een diploma hebben behaald in het mbo is bekeken of zij in studiejaar 2017-2018 een inschrijving hadden in het hoger onderwijs. Deze indicator wordt alleen voor opleidingen op niveau 4 (bol en bbl) weergegeven.

Selectie:

- Alleen gediplomeerden niveau 4 zijn geselecteerd
- Alleen doorstroom naar hbo-bekostigd onderwijs in Nederland is meegeteld

KANS OP STAGE EN KANS OP LEERBAAN geeft een indicatie (prognose) van de kans op het vinden van een stage (BOL) en leerbaan (BBL).

BRON EN DEFINITIE: voor de regio waar de hoofdlocatie van de school gevestigd is, is weergegeven hoe groot de kans op het vinden van een stage is voor studenten aan de betreffende opleiding (kwalificatie). De kans op stage is bepaald door het aantal beschikbare stageplaatsen af te zetten tegen het aantal studenten dat de opleiding volgt en in deze regio woont. Als regio wordt de indeling van arbeidsregio's van het UWV werkbedrijf gehanteerd. Het meetmoment voor Kans op Stage is januari 2018. Op www.kansopwerk.nl is een 'FAQ over Kans op Stage' beschikbaar.

KANS OP WERK IN JOUW VAKGEBIED geeft een prognose van de kans op het vinden van een baan in het verlengde van de opleiding na diplomering.

BRON EN DEFINITIE: voor de regio waar de hoofdlocatie van de school gevestigd is, is weergegeven hoe groot de kans op het vinden van een baan is voor studenten op het niveau en in het verlengde van de betreffende opleiding na het moment van afstuderen, als nu met de opleiding wordt begonnen. De kans op werk is bepaald door de verwachte toekomstige vraag naar banen (die geschikt zijn voor schoolverlaters en in het verlengde van de opleiding) af te zetten tegen het aantal studenten in de regio, dat beschikbaar komt voor de arbeidsmarkt. Het meetmoment voor Kans op Werk is januari 2018 en gaat voor 2-jarige opleidingen over 2020, 3-jarige opleidingen over 2021 en 4-jarige opleidingen over 2022. Op www.kansopwerk.nl is een 'FAQ over Kans op Werk' beschikbaar. De betrouwbaarheid van de methodiek van Kans op werk wordt gevalideerd en gemonitord door een onafhankelijke wetenschappelijke commissie.

STARTSALARIS (uurloon) is het salaris dat afgestudeerden aan de opleiding per uur verdienen.

BRON EN DEFINITIE: Het uurloon is gebaseerd op het schoolverlatersonderzoek van CBS. In Studie in Cijfers zijn de gegevens uit 2014, 2015 en 2016 gebruikt.

Om voor voldoende beroepen een startsalaris te kunnen bepalen zijn de gegevens van deze drie jaren samengevoegd. Van alle alumni met betaald werk (meer dan 12 uur) is het startsalaris meegeteld. Het betreft gewogen resultaten op basis van de weegfactoren. De resultaten zijn alleen op landelijk niveau beschikbaar; niet per instelling.

Selectie:

- Op de salarissen uit 2014 en 2015 is een inflatiecorrectie toegepast.
- De bovenste en onderste 2% van alle bedragen zijn verwijderd om extreme uitschieters naar boven en onder eruit te halen (ongewogen).
- Indien het aantal (ongewogen) waarnemingen lager is dan 10, wordt het uurloon niet weergegeven.

DOORSTROOM BINNEN HET MBO geeft een beeld van het aandeel studenten dat na het behalen van een diploma op niveau 2, 3 of 4 doorstroomt binnen het mbo naar een hoger niveau.

BRON EN DEFINITIE: de gegevensbronnen zijn bron-MBO. Van alle studenten die in studiejaar 2016-2017 een diploma hebben behaald in het mbo is bekeken of zij in studiejaar 2017-2018 een inschrijving hadden in het mbo onderwijs. Deze indicator wordt voor opleidingen op niveau 2 en 3 (bol en bbl) weergegeven.

Selectie:

- Alleen gediplomeerden niveau 2 en 3 zijn geselecteerd
- Alleen doorstroom binnen mbo-bekostigd onderwijs in Nederland is meegeteld
- Er wordt alleen gekeken naar doorstroom naar een hoger niveau.

ARBEIDSMARKTPOSITIE (Werk op niveau) Het percentage werkende gediplomeerden dat op het moment van onderzoek werkt op het niveau van de opleiding in een baan van > 12 uur per week.

BRON Deze data waren afkomstig van ROA en zullen in de toekomst worden geleverd door het CBS. De gegevens zijn gebaseerd op een jaarlijks onderzoek onder mbo-schoolverlaters. Hierin wordt gevraagd naar de positie op de arbeidsmarkt anderhalf jaar na afstuderen. Ook wordt gevraagd of het werkniveau in deze baan minimaal gelijk is aan het gevolgde opleidingsniveau. Deze indicator is beschikbaar per opleiding.

ARBEIDSMARKTPOSITIE (Hebben van werk) het percentage werkende gediplomeerden dat op het moment van onderzoek werkt op het niveau van de opleiding in een baan van > 12 uur per week.

BRON Deze data zijn afkomstig van CBS. De mate waarin studenten werk vinden na de opleiding wordt door twee indicatoren weergegeven: CBS en ROA. De kolom CBS > 1) toont het aandeel gediplomeerden dat een jaar na het schooljaar van afstuderen betaald werk heeft voor 12 uur of meer per week. Het CBS heeft op basis van een koppeling van diplomagegevens van DUO uit BRON-mbo met de polis-administratie van het UWV en de Belastingdienst een analyse gemaakt van de doorstroom vanuit het onderwijs naar de arbeidsmarkt. Per gediplomeerde stelt het CBS vast of deze een baan van 12 uur of meer per week heeft, één jaar na zijn of haar afstuderen, of niet. Met 'één jaar na afstuderen' wordt bedoeld: gemeten op de laatste vrijdag in september, één jaar na het schooljaar waarin het diploma is behaald. Deze indicator is beschikbaar per opleiding.

Van een student die in schooljaar 2015/2016 een diploma behaalt, is de arbeidsmarktpositie in 2016 bepaald.